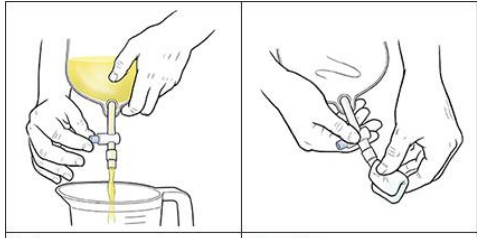

7. ควรเทปัสสาวะออกจากถุงทุก 3-6 ชั่วโมง หรือประมาณ 1/2 ถึง 2/3 ของถุง โดยไม่ควรเปิดฝาถุงปัสสาวะทิ้งไว้ ควรปิดและ เช็ดแอลกอฮอล์ทุกครั้งหลังเทปัสสาวะทิ้งเรียบร้อย⁽²⁾

รูปที่ 5 วิธีการเทปัสสาวะออกจากถุง

(ที่มา : www.mountnittany.org/articles/healthsheets/3334)

8. ควรดูแลให้ผู้ป่วยดื่มน้ำอย่างเพียงพอในแต่ละวันไม่ควรน้อยกว่า 2,000 ซีซี แต่กรณีผู้ป่วยมีข้อจำกัดน้ำตามคำสั่งแพทย์ ผู้ดูแลต้องให้น้ำแก่ผู้ป่วยตามแพทย์กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

9. ควรทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ และรูเปิดท่อปัสสาวะอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง และสามารถนำผู้ป่วยอาบน้ำได้ โดยไม่ต้องกังวลว่าสายสวนปัสสาวะจะหลุดโดยไม่ควรโรยแป้งบริเวณอวัยวะเพศ เพราะทำให้แบงจับกับเยื่อเมือกทำให้เป็นแหล่งสะสมของเชื้อโรค⁽¹⁾

10. ควรเปลี่ยนสายปัสสาวะทุก 4 สัปดาห์(แล้วแต่ชนิดของสายสวนปัสสาวะ) หรือเร็วกว่านี้ในรายที่ปัสสาวะขุ่น หรือมีการอุดตันง่าย

อาการผิดปกติที่ควรมาปรึกษาแพทย์

1. สายสวนปัสสาวะอุดตัน หรือปัสสาวะซีมออกตรงรูเปิดท่อปัสสาวะ จำนวนมาก
2. ปัสสาวะขุ่น เป็นตะกอน มีหนอง หรือเลือดปน
3. มีไข้ หนาวสั่น ปวดบริเวณบั้นเอวมาก
4. สายสวนหลุด

เอกสารอ้างอิง

1. อนงค์ ดิษฐสังข์, พัชระกรพจน์ ศรีประสาร.(2558). การพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะและการสวนปัสสาวะแบบสะอาดเป็นครั้งคราวที่บ้าน. กรุงเทพฯ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาริบัติ
2. Guideline for Prevention of Catheter-Associated Urinary tract Infection 2009, HICPac, CDC

จัดทำโดย

พว.โยธกา ปัญญาเต็ม

ที่ปรึกษา

พญ.ธีรฉัตร นาคะบุตร

พว.ไพรวลัย กองโฮม

สนับสนุนการพิมพ์โดย

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

ตรวจสอบเนื้อหาครั้งล่าสุด ปี พ.ศ. 2563

รหัสหน่วยงาน GJ สงวนลิขสิทธิ์โดย พรบ.การพิมพ์ 2537

ผ่านพบ
สุขภาพ
ออนไลน์

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

การดูแลผู้ป่วยที่คาสาย สวนปัสสาวะที่บ้าน

หน่วยสร้างเสริมสุขภาพ
งานการพยาบาลเวชศาสตร์ป้องกัน
ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก
โทร. 02-849-6600 ต่อ 1059-1060

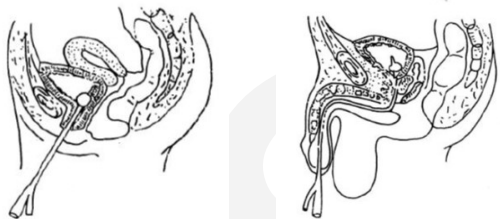
SIPI GJ1004163

การคาสายสวนปัสสาวะ เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยผู้ป่วยที่มีปัญหาการขับปัสสาวะ เช่น เป็นโรคเกี่ยวกับระบบทางเดินปัสสาวะ ไม่สามารถถ่ายปัสสาวะเองได้ ผู้ป่วยที่ไม่รู้สึกตัว ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ หรือผู้ป่วยหลังผ่าตัด เป็นต้น

การใส่สายสวนปัสสาวะอาจเป็นการใส่ชั่วคราวหรือถาวร ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของผู้ป่วยแต่ละราย ทำให้ผู้ป่วยบางรายมีความจำเป็นต้องคาสายสวนปัสสาวะต่อเนื่องจากโรงพยาบาลกลับไปที่บ้าน⁽¹⁾

การคาสายสวนปัสสาวะหมายถึง

การใส่สายสวนปัสสาวะเข้าไปในกระเพาะปัสสาวะ โดยผ่านเข้าทางท่อปัสสาวะ เพื่อให้ปัสสาวะไหลออกจากกระเพาะปัสสาวะ ลงสู่ถุงปัสสาวะที่เป็นระบบปิด

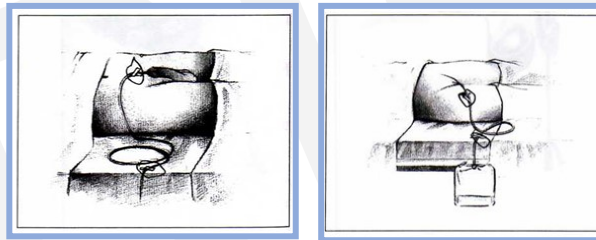

รูปที่ 1 แสดงการคาสายสวนปัสสาวะในเพศหญิงและชาย
(ที่มา : วิชาวิทย์ ประสารอธิคม, 2540)

การดูแลผู้ป่วยคาสายสวนปัสสาวะ

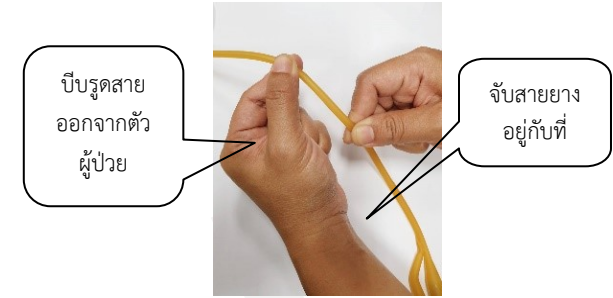
การดูแลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ผู้ดูแลจะต้องเรียนรู้วิธีการดูแลให้ถูกต้อง เพื่อป้องกันการอุดตันของสายสวนปัสสาวะ และป้องกันไม่ให้เกิดการติดเชื้อของทางเดินปัสสาวะ ซึ่งควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

- 1.ล้างมือด้วยน้ำสบู่ก่อนและหลังการดูแล ทำความสะอาดสายสวนปัสสาวะและถุงรองรับปัสสาวะทุกครั้ง และใส่ถุงมือทุกครั้งหากต้องสัมผัสปัสสาวะของผู้ป่วย
- 2.ยึดตรึงสายสวนในผู้ชาย ควรตรึงให้อยู่เหนือขาหนีบ ส่วนในผู้หญิงควรตรึงไว้ตรงตำแหน่งหน้าขา โดยใช้พลาสติกติดกับผิวหนังโดยไม่ให้สายสวนดึงเกินไป⁽²⁾

รูปที่ 2 การยึดสายสวนในผู้ชายและผู้หญิง
(ที่มา : www.firstphysioclinics.com/article/170)

3.ดูแลให้ปัสสาวะไหลดี โดยระวังไม่ให้สายสวน บิด พับงอ และบีบรัดสายสวนเป็นระยะๆ เพื่อป้องกันไม่ให้ตะกอนหรือลิ่มเลือดอุดตันอยู่ภายในสายยาง โดยใช้มือข้างหนึ่งจับสายยางให้อยู่กับที่ ขณะที่มืออีกข้างบีบรัดสายยางออกจากตัวผู้ป่วย

รูปที่ 3 การบีบรัดสาย

4.ดูแลสายสวนปัสสาวะ และถุงปัสสาวะให้เป็นระบบปิดอยู่เสมอ โดยต้องไม่มีรอยแตก รั่วซึม เพราะจะเป็นช่องทางนำเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายได้

5.วางถุงปัสสาวะให้อยู่ต่ำกว่ากระเพาะปัสสาวะของผู้ป่วยเสมอ เพื่อป้องกันการไหลย้อนกลับของปัสสาวะเข้าสู่ตัวผู้ป่วย ถ้าจำเป็นต้องยกถุงสูงกว่าระดับกระเพาะปัสสาวะของผู้ป่วย ให้พับสายสวนปัสสาวะชั่วคราว หลังจากนั้นให้คลายออกพร้อมจัดวางในตำแหน่งที่ถูกต้อง

6.ถ้าไม่มีที่แขวนถุงปัสสาวะให้หาภาชนะที่สะอาดมารองรับถุงปัสสาวะไว้ ไม่ควรวางถุงปัสสาวะกับพื้น

รูปที่ 5 ตำแหน่งวางถุงปัสสาวะ
(ที่มา : อนงค์ ดิษฐสังข์, 2558)